

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอ.....เจริญศิลป์...จังหวัด.....สกลนคร..
ข้อมูล ณ วันที่.....๑๓..... เดือน.....สิงหาคม.....พ.ศ....๒๕๖๔.....

.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล ...นายอาทร จันทประสาร

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ บ้านเลขที่๑๕๑ หมู่ที่๑๓ บ้านเหล่าอุดม ตำบลบ้านเหล่า อำเภอเจริญศิลป์
จังหวัดสกลนคร

โทรศัพท์ ....๐๖๓๖๖๗๔๖๙๓.....Facebook ...อาทร จันทประสาร... Line chantaprasan

เกิด พ.ศ. ๒๕๒๐ ปัจจุบันอายุ ๔๔ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ...ปริญญาตรี.....

สถาบันการศึกษา ...มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.....

คณะ/สาขาวิชา ...เทคโนโลยีการเกษตร.....

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ....๑๘๐,๐๐๐..... บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ...๒๕๖๕.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก...แปรรูปข้าวฮาง .แปรรูปผลไม้ในฤดูกาล.....

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน .....๓.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑.แปลงนาข้าว

๒.แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่

๓.แปลงโคกหนองนา

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน.....๕.....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. เทคโนโลยีนวัตกรรมการเกษตร

๒.คนทำประมง

๓. คนทำข้าวคุณภาพ

๔. นวัตกรรมคนทำเชื้อราดีต่อพืช

๕. คนทำปุ๋ย

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....๒.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน .....๒..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การผลิตข้าวคุณภาพ

๒. แปรรูปข้าว

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ....๒..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การทำนาแบบเปียกสลับแห้งเพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพื่อเพิ่มผลิตข้าว

๒. การทำนาปลอดการหว่าน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน .....๒..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การแปรรูปผลไม้ตามฤดูกาล

๒. ทำน้ำหมักเพื่อลดต้นทุน

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

การแปรูปข้างฮาง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ได้รู้จักการผลิตข้าวฮางจากภูมิปัญญาชาวบ้าน
๒. เพื่อผลิตข้าวที่มีวิตามิน คุณค่าทางโภชนาการ และช่วยลดปริมาณน้ำตาลสะสมในร่างกาย

รูปแบบการถ่ายทอด

๑. นำองค์ความรู้ของปราชญ์ชาวบ้าน มาฟื้นฟูและเผยแพร่ให้แพร่หลาย
๒. แนะนำการแปรูปข้าวฮาง และการนำข้าวฮาง มาสร้างคุณค่าให้เพิ่มขึ้นจากองค์ความรู้ของนักวิชา และนักวิจัย เพื่อนำข้าวฮางมาสร้างมูลค่า
๓. จัดทำ VDO.การผลิตข้าวตั้งแต่ต้นน้ำไป สู่ปลายน้ำ รวมถึงการเผยแพร่ข้าวฮาง ออกสู่ตลาดทั้งตลาด ออนไลน์ และตลาดออฟไลน์

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับ จังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างเป็นบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วม จัดทำแผนอย่างละเอียด)

.....

.....

.....

.....

.....

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างเป็นบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนา ศพก. (เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตร ประธาน ศพก. ประธาน เครือข่าย ศพก และประธานแปลงใหญ่ ขึ้นตอนดังนี้

๑. รวบรวมข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่และ ศพก. เช่น ข้อมูลเกษตรกร แผนที่พื้นที่ การผลิต สภาพปัญหา
๒. วิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค
๓. ประเมินความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่
๔. วิเคราะห์ข้อมูลด้านการผลิต การตลาด และทรัพยากร
๕. ตั้ง เป้าหมายระยะสั้น-ระยะยาว ทั้งด้านการเรียนรู้ การเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุน การตลาด
๔. แนวทางดำเนินงาน ให้สอดคล้องกับเป้าหมาย จัดทำ แผนปฏิบัติการ รายปี/รายการกิจกรรม

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

- ในปัจจุบันทำการเกษตรแบบเดิมพบว่า การทำเกษตรในปัจจุบันยังมีรายจ่ายเพิ่มมากขึ้นจากปัจจัยการผลิตทั้งปุ๋ย ราคาน้ำมัน ราคาของปัจจัยอื่น ๆ ที่ต้องนำมาใช้ในการผลิตสินค้าเกษตร ทว่าราคาผลผลิตกลับสวนทางกัน จึงเป็นเหตุให้ต้องเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงาน และต้องนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการผลิตสินค้าเกษตร และการและการแปรรูปสินค้าเกษตร โดยการนำเอาวิชาการใหม่ๆ เข้ามาช่วยร่วมกับการนำภูมิปัญญาของประชาชนศูนย์ นำมาประยุกต์ร่วม จึงมีผลผลิตที่เพิ่มขึ้น อีกทั้งยังสามารถลดต้นทุนการผลิตได้

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

- เนื่องจากค่าใช้จ่ายของการผลิตสินค้าเกษตรในแต่ละรอบการผลิตมีค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นได้เพิ่มขึ้น จึงเป็นมีความคิดที่จะทดลองทำการเกษตรแบบผสมผสาน และการปลูกพืชหมุนเวียน จึงเกิดรายได้จากในฤดูกาลหลังเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จ และส่งผลให้ได้พื้นฟูดินให้มีธาตุอาหารพืชในดินจากปลูกพืชหมุนเวียน

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

- ด้านการนำเอาหลักวิชาการที่ได้ไปอบรมเรียนรู้ และนวัตกรรม การนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการแปลงให้เกิดประโยชน์ เช่น กรรมวิธีการทำนาแบบเปียกสลับแห้งมาทดลองใช้ในแปลงที่ศูนย์เรียนรู้ฯ พื้นที่ดำเนินการ จำนวน ๕ ไร่ เพื่อลดการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช ทั้งยังเป็นการกำจัดวัชพืชแบบวิธีกลที่เกิดขึ้น และทำให้ผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้น อีกทั้งยังเป็นการแก้ปัญหาด้วย ผลที่ได้คือผลผลิตข้าวได้เพิ่มขึ้นกว่า ๒๐ เปอร์เซ็นต์ อีกทั้งยังได้มีการนำปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินมาใช้ จึงทำให้สามารถลดต้นทุนจากค่าใช้จ่ายจากการซื้อปุ๋ยลดลงกว่าครึ่ง

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

- ปัจจุบันที่ศูนย์เรียนรู้เองได้นำเอานวัตกรรมการทำนาแบบเปียกสลับแห้งมาใช้ในแปลงนาที่ศพก. และได้มีการนำเอาเทคโนโลยีการปลูกข้าวแบบนาหยอดแห้ง โดยใช้เครื่องจักรกลการเกษตรเข้ามาช่วย โดยใช้เครื่องหยอดข้าวแบบ ๘ แถว ติดท้ายรถแทรกเตอร์หยอดข้าวในแปลงนา และเป็นการทำนาแบบปลอดการหว่านข้าวแห้งแบบดั้งเดิม ทั้งการหยอดข้าวจะได้ข้าวเป็นแถว ซึ่งสะดวกในการบริหารจัดการ และการกำจัดข้าวปนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการทำการเกษตรแบบเดิมของเกษตรกรในพื้นที่ ทั้งยังได้รับการถ่ายทอดความรู้แบบเดิมๆ จากรุ่นสู่รุ่น เรื่องของการใช้ปุ๋ย หลังจากได้มีการนำดินเข้ามาตรวจกับทางพัฒนาที่ดินจังหวัดสกลนคร และได้รับคำแนะนำการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน จึงส่งผลให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น และค่าใช้จ่ายในการใส่ปุ๋ยแต่ละรอบการผลิตลดลงกว่าครึ่ง และพบว่าต้น

กล้าข้าวได้รับปุ๋ยที่เหมาะสมจึงทำให้ผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้นกว่า ๒๐ เปอร์เซ็นต์ อีกทั้งยังนำเอาการทำนาแบบเปียก สลับแห้งมาใช้ในแปลงนาลดค่าใช้จ่ายได้ดี และผลผลิตข้าวก็มีผลผลิตที่เพิ่มขึ้น

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ...ข้าว.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑๐.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๒) ....กล้วยน้ำหว่า.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๓) ....มะม่วง.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) .....ปลาช่อน.....จำนวน.....๒๐๐๐.....ตัว.....(หน่วย...บ่อ.....)

๒.๒) .....ปลานิล.....จำนวน.....๑๐๐๐.....(หน่วย...บ่อ.....)

๒.๓) .....ปลาดุก.....จำนวน.....๒๐๐.....(หน่วย...บ่อ.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) .....จำนวน.....(ตัว)

๓.๒) .....จำนวน.....(ตัว)

๓.๓) .....จำนวน.....(ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) .....แปรรูปข้าวฮาง.....จำนวน.....๑๐๐.....(หน่วย...กิโลกรัม.....)

๔.๒) .....แปรรูปผลไม้ตามฤดูกาล.....จำนวน.....๕๐.....(หน่วย...กิโลกรัม.....)

๔.๓) .....กล้วยน้ำว้า.....จำนวน.....๒.....(หน่วย...ไร่.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ข้าว.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ...เมล็ดพันธ์.....(เก็บพันธ์เอง).....เป็นเงิน.....บาท/ไร่

๑.๒) ...ปุ๋ย.....เป็นเงิน.....๗๖๐.....บาท/ไร่

๑.๓) .....ค่าน้ำมัน ไถ ปั่น หยอดข้าว.....เป็นเงิน.....๒,๐๐๐.....บาท/ไร่

๑.๔) .....น้ำมันเบนซิน.พ่นบำรุง.....เป็นเงิน.....๑๕.....บาท/ไร่

๑.๕) .....รถเกี่ยวข้าว.....เป็นเงิน.....๑๐๐๐.....บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต .....๑,๘๑๕.....บาท/ไร่

รายได้ .....๔,๘๐๐.....บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรายแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....
เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....กล้วยน้ำว้า ,ถั่วลิสง
เฉลี่ยรายได้เดือนละ....๙,๐๐๐.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ข้าว ,มะม่วง.....
เฉลี่ยรายได้ปีละ....๕๐,๐๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

- รายได้เฉลี่ยจะยังคงเดิม เนื่องจากราคาของสินค้าเกษตรมีความผันผวน มีราคาไม่แน่นอน หลังจากเข้ารับคำแนะนำ อบรม ขั้นตอนการผลิตข้าวตามหลักวิชาการ รู้จักพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมปลูกในพื้นที่ เรียนรู้วิธีการใส่ปุ๋ยตามช่วงเวลาที่เหมาะสมกับความต้องการของข้าวทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

- หลังจากที่ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและใส่ปุ๋ยตามช่วงเวลาที่เหมาะสม พบว่าการเจริญเติบโตของข้าวดีขึ้นจากเดิม เนื่องจากต้นข้าวได้นำปุ๋ยไปใช้ได้เต็มประสิทธิภาพ และพบว่าไม่มีปุ๋ยตกค้างในดิน และไม่มีสารเคมีไหลลงแม่น้ำลำคลองสาธารณะจึงส่งผลให้สภาพแวดล้อมดีขึ้น และในช่วงหลังเก็บเกี่ยวข้าวได้มีการไถกลบฟางตอซัง เพื่อเพิ่มธาตุอาหารในดินและเป็นการลดการเผาในพื้นที่การเกษตร ช่วยลดภาวะโลกร้อน ปุ๋ยหาฝุ่นละออง

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

- ประโยชน์ที่ได้จากการทำการเกษตรแบบอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ พบว่าในพื้นที่เริ่มมีสภาพแวดล้อมดีขึ้น เกิดจากดินได้ปุ๋ยจากฟาง ตอซังข้าวในแปลงนาหลังจากที่ไม่ได้เผา แต่จะเป็นการไถกลบตอซังแทนการเผา และในแปลงนาก็ลดปริมาณการใช้ปุ๋ย จะหันมาใช้ในการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ตามช่วงเวลาที่เหมาะสมของพืช การใช้สารชีวภัณฑ์ในการดูแล บำรุงพืชในศพก.แทนการใช้สารเคมี

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

- เป็นวิทยากรให้ความรู้ด้านการทำการเกษตรในด้านต่างๆ เช่น การปลูกข้าวแบบประณีต การแปรรูปข้าว และการแปรรูปผลไม้ตามฤดูกาล และแนะนำการปลูกพืชหมุนเวียนหลังฤดูทำนาเสร็จและการแนะนำการนำสินค้าออกจำหน่ายในช่องทางออนไลน์ เช่น ไลน์ Facebook lazada

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

เป็นแหล่งเรียนรู้ และศึกษาปฏิบัติงานด้านการผลิตสินค้าเกษตรให้กับเกษตรกรทั้งในพื้นที่ และพื้นที่ใกล้เคียง ทั้งยังเป็นวิทยากรหลักของศพก.ด้านการผลิตข้าว และยังแนะนำเกษตรกรปลูกพืชที่เหมาะสมเพื่อป้องกันการล้นตลาดของสินค้าเกษตร โดยแนะนำการปลูกพืชให้ตรงความต้องการของตลาดเป็นต้น

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่

ให้คำปรึกษากับเกษตรกรโดยการลงพื้นที่พูดคุยถึงปัญหาที่เกษตรกรพบและช่วยแนะนำเรื่องของการผลิตสินค้าเกษตรอย่างไรไม่ให้ล้นตลาด โดยการประสานงานกับภาคเอกชนให้มาแนะนำการปลูกถั่วลิสงเพื่อส่งเข้าโรงงาน เป็นต้น และให้คำแนะนำเรื่องของโรคแมลงของข้าว และมันสำปะหลังโรงงานแก่เกษตรกรที่สนใจ

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

เป็นแหล่งเรียนรู้และเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการเกษตร และคำแนะนำต่างๆจากนักวิชาการต่างๆ ในเรื่องการทำการเกษตรที่เหมาะสมในพื้นที่ทั้งยังการนำความรู้ต่างๆและการแก้ไขปัญหาในการทำการเกษตรกรรมมาถอดบทเรียนต่อไป

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

- ได้มีการขยายผลโดยการนำพาเกษตรกรลงมือปฏิบัติจริง ให้เกษตรกรได้ลงมือทำ ได้สัมผัส ได้เห็น ข้อดี ข้อเสียของการนำดินมาตรวจวิเคราะห์ เพื่อนำมาใช้กับแปลงของเกษตรกรเองได้

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

- การมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน ในช่วงที่ผ่านมาได้มีการรณรงค์การหยุดเผาเศษฟาง ตอซังข้าว วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน หน่วยงาน อบต. ฝ่ายปกครอง ได้เร่งเห็นว่าการไม่เผาฟางและวัชพืชต่างๆทำให้ไม่เกิดมลภาวะ ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก อีกทั้งยังส่งผลดีต่อระบบนิเวศ ที่ไม่ได้รับผลกระทบ ยังคงความสมบูรณ์ได้

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการ

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

- ได้รับความเชื่อถือจากหลายหน่วยงานทั้งหน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภาคเอกชน และยังเป็นตัวแทนของชุมชนให้เป็นประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าวบ้านเหล่า

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

- มีความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการกระตุ้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ แม้ในบางช่วงองค์ความรู้ของประธานศพก. ไม่สามารถให้คำตอบของปัญหาเกษตรกรได้ ก็จะสืบค้นข้อมูลจากสื่อทางออนไลน์ เพื่อแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกร หรือขอคำชี้แนะจากภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อหาคำตอบและหาทางแก้ปัญหาให้แก่เกษตรกร

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- ความเป็นผู้นำของประธาน ศพก. , เป็นประธาน อคม.ตำบล , เป็นประธานวิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าวบ้านเหล่า และให้ความรู้กับเกษตรกรได้ในระดับหนึ่ง และหาช่องทางการแนะนำอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้แก่กลุ่มเกษตรกรที่สนใจหารายได้ในเวลาว่างจากการทำนา

- ความเป็นผู้นำไม่เป็นทางการเป็นตัวแทนให้คำปรึกษาเรื่องการปลูกถั่วลิสงเพื่อส่งเข้าโรงงานบริษัทแม่รวย ให้กับเกษตรกรที่สนใจจะปลูกเพื่อเป็นอาชีพเสริมในหน้าแล้ง และแนะนำการปลูกเห็ดฟางกองเตี้ยสร้างรายได้ให้กับชาวบ้าน

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

- เป็นส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน และให้คำปรึกษาการทำงานเกษตรแก่เกษตรกร เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน ทั้งเป็นส่วนเชื่อมประสานงานระหว่างภาครัฐ เอกชน กับการทำงานกับเกษตรกร

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

- อาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพที่พบกับความเสี่ยงทุกด้าน หลีกเลี่ยงการทำงานเกษตรเชิงเดี่ยว ควรทำเกษตรแบบผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยง

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

สำนักงานเกษตรอำเภอเจริญศิลป์

๑. นางสาวกฤษณ์นิชา วัชรวิทย์กุล นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๒. นางสาวอมิตา ขาวสุด นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๓. นางสาวสุดาทิพย์ ดวงประทุม นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- กระบวนการถอดบทเรียน โดยออกพื้นที่พูดคุยกับเกษตรกรเพื่อสะท้อนปัญหา และนำเอาปัญหามาร่วมพิจารณาหาทางออกในการแก้ไขอุปสรรคของเกษตรกรในพื้นที่

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

- จากการลงพื้นที่เพื่อขอความร่วมมือกับเกษตรกรในพื้นที่ พบปัญหาราคาผลผลิตผันผวนจึงส่งผลให้เกษตรกรไม่มีความมั่นใจในการผลิตสินค้าเกษตร ทั้งราคาปุ๋ย ราคาน้ำมันแพง

- จากความไม่แน่นอนของราคาสินค้าเกษตร อีกทั้งข้อจำกัดของงบประมาณที่ต้องนำมาลงทุนทำการเกษตรแต่ละรอบการผลิต และปัจจัยภายนอกอื่นๆ จึงทำให้การพัฒนาการเกษตรในหลายๆด้านเกิดความล่าช้า

- ศพก.เองขาดแคลนเรื่องของน้ำเพื่อทำการเกษตรในหน้าแล้ง จึงอยากที่จะได้บ่อน้ำบาดาลและการจัดทำระบบน้ำโซล่าเซลล์

***หมายเหตุ ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.